საქართ. მუშარაზმუშ სოც.-დემოკრატიულ სამგზოლოდ უცილო პარტია

ტრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ტრიბუნა“ თვიურად ღირს 45,000 მ. სამგლოვიარო განცხადება პირველ გვერდზე 150,000 მ.; უკანასკნელზე 100,000 მ. კანტორა ღიაა დილის 8—2 ს. რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 11—12 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი დამფუძნებელი კრების ქ. № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 12—29.

ფასი 2,000 მან.

№ 140

კვირა, თებერვლის 5

1922 წ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ღრმად დამწუხრებულნი სიძე—გიორგი არისტიდის-ძე, და—ოლღა ნიკოლოზის ასული და დისწული—მერი გიორგის ასული როდოფინოვეები აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ 1922 წელს თებერვლის 1-ლს ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ ქ. გორში გარდაიცვალა გორის ტეხნიკუმის მასწავლებელი

ვასო ნიკოლოზის ძე

მეგენეიშვილი

დაკრძალვა მოხდება თებერვლის 5-ს ქალაქ გორში წირვის შემდეგ.

თამარა ალექსანდრეს ასული გრუზინსკისა ბავშვებით აუწყებს ნათესავთა და მეგობართ, პირველის საყვარელ ქმრის, ხოლო მეორეების მამის

ჰეტრე ალექსანდრეს ძის გრუზინსკის

უეცრივ გარდაცვალებას. პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე. კრილოვის ქუჩა № 10 ბინა № 4. დასაფლავების დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული.

მწერალთა საბჭო, მასწავლებელთა კორპორაცია, ცეკავშირი, ამხანაგები, მეგობრები და პატივისმცემელნი მწუხარებით აუწყებენ ქართველ საზოგადოებას და ამხანაგებს, რომ თებერვლის 3-ს დილის 6 საათზე გარდაიცვალა ცნობილი პუბლიცისტი და საზოგადო მოღვაწე, ცეკავშირის თანამშრომელი

ლევან იასონის ძე ნათაძე

გასვენება ქვაშვეთის ეკლესიიდან კვირას, თებერვლის 5-ს ნაშუადღევის 3 საათზე. დაკრძალვა დიდუბის ეკლესიის გალავანში.

102

საქართველოს ცენტრალური კოოპერატიული კავშირის არასავაჭრო დარგის (განყოფილების) თანამშრომლები მწუხარებით აუწყებენ ნაცნობებს და ამხანაგებს აღნიშნულ განყოფილების თანამშრომლის ამს.

ლეო ნათაძის

გარდაცვალებას. დაკრძალვა მოხდება კვირას, თებერვლის 5-ს, ნაშუადღევის 5 საათზე, დიდუბის სასაფლაოზე. საქართველოს ცენ. კოოპ. კავშირის არასავაჭრო განყოფილების თანამშრომლები.

101

სრულიად საქართველოს მუშერალთა კავშირის საბჭო ღრმა მწუხარებით აუწყებს ქართველ საზოგადოებას, რომ ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა კავშირის წევრი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე

ლეო ნათაძე

პანაშვიდი ყოველ დღე ქვაშვეთის ტ.-ძარში. გამოსვენება მოხდება კვირას, თებერვლის 5-ს ქვაშვეთის ეკლესიიდან სამ საათზე. დასაფლავება კი დიდუბეში.

სოციალ-დემოკრატი პარტიული ამხანაგები მწუხარებით აუწყებენ ამხანაგებს დამფუძნებელი კრების ყოფილ წევრის და ლიტერატორის ამს.

ლევან იასონის ძე ნათაძის

უდროვოთ გარდაცვალებას. ცხედარს გამოასვენებენ კვირას თებერვლის 5-ს დღის 3 საათზე ქვაშვეთის ეკლესიიდან. დაკრძალვა მოხდება იმავე ღღეს დიდუბის სასაფლაოზე.

100

სახლების საკითხი

მთელს საქართველოში, კერძოდ ტფილისში, სახლების და ბინების მდგომარეობა კატასტროფიულია. ასეთსავე მდგომარეობაშია სახლები არა მარტო ევროპის ყველა სახელმწიფოებში, აგრეთვე ატლანტიკის გაღმა ქვეყნებშიაც. სახლების კრიზისი არსებული კაპიტალისტური კულტურის კრიზისია. კაპიტალისტური ბურჟუაზია ფინანსიურად მეტად გაჭირვებული გრომსაც ადგა სდგებს სახლების აღმშენებლობის საქმეში, სადაც ომის დროის საჭიროებამ და შემდეგ საერთო ეკონომიურმა კრიზისმა ყველაზე მეტად ალაგმა კერძო კაპიტალისტების საგანზო გრძნობა და სახლების ქირის დარგში მტკიცე ფასების დაწესებამ სრულიადაც განუვნა იგი ინიციატივა წარმოების ამ დარგში.

მოკლედ შემდეგი მთავარი ძირითადი მიზეზი არსებობს სახლების საოცარი კრიზისისა: 1. საერთო ფინანსიური კრიზისი, 2. ომის დროს უამრავი სახლების დანგრევა სოფლად და ქალაქად, 3. სამოქალაქო ომებით და რევოლიუციებით მიყენებული ზარალი, 4. მასიური უმუშევრობა, 5. სოფლის ძალთა მასიური პროლეტარიზაცია და ქალაქებში მუსიკოვრებთა გამრავლება.

მარტო საფრანგეთში ნახევარი მილიონი სახლი სრულიად განადგურებულია, ინგლისში სრულიად შეწყდა მუშაობა სახლების აგება, გერმანიაში 1920 წელს სახლების აგება შემცირდა 80%-ით. არ არსებობს არავითარი საშუალება სახლების საკითხის მოგვარებისა გარეშე მტკიცე სოციალისტური პოლიტიკისა. ეს პოლიტიკა უნდა განვითარდეს ევროპაშიაც და იგი აუცილებლად უნდა ვაწარმოოთ საქართველოშიაც.

რას ნიშნავს ეს? რა კონკრეტიულ ფორმაში გამოიხატება ეს პოლიტიკა ჩვენში ამ ჟამად?

სახლების-ნაციონალიზაცია მუნიციპალიზაცია და საერთოდ ბინების რეგულიარიზაცია მტკიცე საბინაო ნორმის პრინციპის გატარებით პირველი აქტია სახლების და ბინების საქმის რომელნიმე მოსაწესრიგებლად. ევროპისათვის ეს გზა პირველი ეტაპია. ამ პოლიტიკას ევროპაში შეუძლია გაცილებით მეტი ნაყოფი მოუყვეს ვიდრე ჩვენში იმიტომ, რომ ევროპაში ძალიან განვითარებული ბურჟუაზიული კლასი დიდ მასალას იძლევა სარეგულიარიზაციოთ. საქართველოში კი ბურჟუაზია მეტად სუსტი იყო და მისი სიმდიდრე სახლების და დიდი ბინების სახით მეტად მცირე და თითქმის უმნიშვნელოა. ამიტომაც, პირველი ეტაპი სახლების და ბინის რეგულიარიზაციისა, რასაკვირველია, ჩვენშიც უნდა გატარდეს, მაგრამ იგი ვერ იქნება უმთავრესი ფაქტორი ხსენებული კრიზისის შესახებ.

სოციალისტური სასახლო და საბინათ საკითხში ორი მომენტია: 1. ბინებ-სახლების ნორმიზაცია, 2. წმინდა საღმშენებლობა. ეს ორი ერთმანეთს ეხმიანება. ეს ორი ერთმანეთს ეხმიანება. ეს ორი ერთმანეთს ეხმიანება.

ჩვენ ახლ წმინდა სოციალ მომენტს დიდ ყურადღებას ვეთ მივაქცევთ. გადასახლება, იმიგრაციის შესუსტება და ს.ხ. ვერ გადასჭრის სახლების და ბინის კრიზისს. თუ ჩვენ ეკონომიურ აღდგენის გზა დაადგებით ჩვენი ქალაქების ზოგის პროცესს ვერას გზით ვერ მივიჩერებთ. ამ პროცესს კულტურულად ხელი უნდა შეუწყოთ, მისთვის მოვემზადოთ. აქედან აშკარაა—ჩვენ სოციალისტურ პოლიტიკის მეორე ეტაპს—აღმშენებლობის საკითხს უნდა ავეკიდოთ მთავარი ყურადღება. ამ მხრივ წუთის დაკარგვა ბოროტებაა და შეუძლებელია. გადახედეთ თქვენ რუსთველის პროსპექტს, სოლოლაკის ქუჩას—თქვენ ხედავთ გადამწვარ უდიდეს სახლებს, რომელთაც ზლაზ ბინავებს ქარი, წვიმა, თოვლი, მაგრამ არც სახელმწიფო, არც ქალაქი, არც მათი მეპატრონეთ ამ ხელს არ ეკარებს. ეს კლასიური ილუსტრაციაა ჩვენში სახლების კრიზისის და აღმშენებლობის. ვინდა აშენებს ახალს, სახლეს, როცა ძველებსაც ბოლოვინ აკეთებს. ეს თუ გადამწვარ სახლეს, მეპატრონეს უბრალო შეკეთებასაც ღარკისრულობენ სახლებისა და დღეს მთელი სახლები ინგრევა და იღუპება. ასეთი მდგომარეობის შენახვა შეუძლებელია მრავალის მოსახვევით, რომელთა ადნუსხვას საბოლოო წერილში ვეტ შეუდგებით.

რა უნდა ვქნათ? შევქმნათ პირობები ამ გაუნულ წერტილის გასალხობად! უამოავი შენობა ინგრევა-იღუპება და რას აკეთებს მთავრობა ამ პროცესის შესაჩერებლად? გარდა სანაციონალიზაციო დეკრეტებისა დღემდე არ არსებობს სხვა რამ დადგენილებანი. ჩვენ კი ნაციონალიზაცია კი არ გვაქვს ძარტო, უმთავრესად აღმშენებლობის პროცესია საჭირო. ფინანსიურის მხრივ გაკოტრემულმა გერმანიის მთავრობამ სახლების აღმშენებლობისათვის 1921 წელში გადასდოთ ორი მილიარდი მარკა მაშინ, როცა სახლის-აღმშენებლებს მთავარი სპეციალი ბანკი აქვთ სესხის ასაღებად და ფინანსიურად საქმის, მოგვარებისათვის. კაპელიუშის ცნობით ჰატარა ჰოლანდიაში თითქმის 15 ათასი ბინა აგებულ იქმნა სახელმწიფოს დახმარებით.

უადგილობის გამო არ შეგვიძლიან საამისო მრავალი ცნობა მოვიყვანოთ. ვიტყვით მხოლოდ: არ არის მსოფლიოში არც ერთი სახელმწიფო, სად ც სახლების და ბინების საკითხი წყდებოდეს სახელმწიფოს დახმარების გარეშე.

ნუ თუ ჩვენში წარმოსადგენია ამის გარეშე რაიმე გაკეთდეს?—არავითარ შემთხვევაში! ჩვენში სახლების ასაგებად ერთი ჯგუფი, „არტელი“ ან კოოპერატივიც არ შექმნილა, განა შეიძლება ასეთ ინიციატივაზე დაყრდნობა? შეძლებელია!

საკითხის ასე დაყენება ოდნავადაც არ ნიშნავს ძველი კაპიტალისტური კულტურის რესტავრაციას, რაიცა ოცნებაა. მაგრამ დღეს-დღეობით საჭიროა შემდეგი: 1. განსაზღვრა ნაციონალიზაციის ფარგლების და შედარებით უმნიშვნელო სახლების მეპატრონეებისათვის გადაცემა, 2. გენერალური მატერიალ-ფინანსიური დახმარება ყოველ საზოგადოებრივ ჯგუფებს, განსაკუთრებით მუშათა ჯგუფებს მუშათა სახლების ასაგებად. ეს დახმარება გამოიხატება შემდეგში: საქალაქო მიწების მიცემასა და აგებულ სახლების დატოვება ყოველ რეკვიზიციის და ნორმის გარეშე განსაზღვრულ წლების განმავლობაში, სახაზინო ტყეებიდან საღმშენებლო მასალის რამდენიმე პროცენტის სულ მუქთად დათმობა, რკინის გზაზე და ტრანსპორტში საზოგადოდ შეღავათიანი ტარიფი; ამავე დროს გრძელ ვადიანი იაფი კრედიტის გახსნა სახალხო ბანკში ეს ზომები უნდა გავავრცელოთ რამდენადმე სახლების შეკეთებაზედაც. ეს „გეგმა“ შავად, კონტურების ასახვით აუცილებლობაა თუ რაიმე სერიოზული განხრახვა გვაქვს სახლების და ბინების საქმეში. დაგვჭირდება დიდი მუშაობა. სახალხო ბანკისათვის დიდი თანხების გადადება!—სხვა საშუალება არ არსებობს. დეტალი ინსტრუქცია და სახელმწიფოებრივ ზომები ალდოს უნდა უდგიძებდეს ახალ წარმოების ახალს დარგში და იწყებდეს ახალ ძალებს დიდ სახელმწიფო აღმშენებლობაში ჩასარევად, ეს იქნება კიდევ ახალი ნაბიჯი ახალი რესპუბლიკის გაჯანსაღების საქმეში.

თედო დლონტაძ.

ბრძოლის მეთოდები

2.

პირველ წერილში ჩვენ აღვნიშნეთ სოციალისტ-ფედერალისტური თვალსაზრისი ბრძოლის მეთოდის ტ ის დოკუმენტი, რომელიც ნათელჰფენს ჩვენი ყოფილი ამხანაგების ბრძოლის მეთოდს. ეხლა ჩვენ წინაშე მოგვიანებული ფოტოგრაფიული პროკლამაცია გამოცემული 26 იანვარს. ეს დოკუმენტი ჩვენი ყოფილ ამხანაგის კალამს ეკუთვნის და ამიტომ შეიძლება იგი მივიღოდ მათ ლიტერატურად.

ამ პროკლამაციაში ვკითხულობთ „გაწითლებული ღლონტელების რიგებში მოუყრია თავი ,ხალუდენტებსა-თვის კარგად ცნობილ ოენეგატებს. გამცემლებს, დეზერტირებს და მოლალატეებს“.

სადამდე მიდის პოლიტიკური უსირცხვილოება? ჩვენი ამხანაგები როდის გახდნენ რენეგატები, გამცემლები, დეზერტირები და მოლალატეები? ახლოლ მაგ შემდეგ რაც ძმამარცხენე სოც-ფედერალისტთა ბანაკში მოექცნენ? თუ წინეთაც ბოლალატენი და რენეგატები ვიყავით, რისთვის არ ამბობდით და ამტკიცებდით ამას, რისთვის ვმუშაობდით ერთად—პარტიაში, წრეებში, კულტურულ საქმეებში? რისთვის მივდიოდით ერთად პოზიციებზე ქართველერის საწინააღმდეგო ძალის ასაფეთქებლად? რისთვის ვიბრძოდით ერთად ყველგან და ყოველთვის?

ნუ თუ პოლიტიკურად დაშორებამ ისე დაგცათ, რომ ხელი ავიღეთ ყოველივე რიგიანობაზე? დაგვისახელეთ ის ამხანაგები ჩვენს წრეში, რომელიც არ ყოფილაყოს თითქმის ყოველ ფრონტზედ დაწყებული 1918 წლიდან და გათავებული უკანასკნელი ომით? დაგვიახელეთ ის ამხანაგები გინ ერთი ქმით, ან მოქმედებით, ან უმოქმედობით გამც მლების, მოღალატეების, რენეგატების როლს კისრულობდნენ? დაგვისახელეთ ის ამხანაგი, რომელსაც ერთხელ მაინც რითიმე შეეცოდოს სოციალიზმისა და საქართველოს მიმართ? არა გაქვთ საშუალე ა ლაპარაკისა, წერისა? მოგრძანდით, სრული თავისუფლება გეეკნებად ჩვენს ორგანოში. გადმოალაგეთ ფაქტები, დაამტკიცეთ ჩვენი მოღალატეობა, გამყიდველობა, რენეგატობა. ინდ ხელის მოწერით, გინდს ფარულად.

ვისაც გმირობა შესწევს პოლიტიკური პროკლამაციების გამოცემისა, იმასვე უნდა შესწევდეს თავისი ნათქვამის დამტკიცებისა.

ნუ თუ იმიტომ გაგვიჩნდა ენა, რომ მეტ ყოველებით ფეხ-ქვეშ გავთელოდ ყოველივე? ნუ თუ იმიტომ შეგვიძლია კალმის ხმარება, რომ ცილი ვაწამოდ და უშვერად ვლანძღოდ ერთმანეთის? რომ ყოველივე საზიზღარი ჭორები მოჩვიძახოდ და ვიყვიროდ ესოდენი სიბინძურე და საზიზღარობა? ნუ თუ მივედით იმ უმეცრების წერტილამდე, რომ დავკარგეთ გრძნობა პასუხის-მგებლობისა, შეგნება ზნეობრიობის, ცოდნა საგნებისა და მოვლენების უსწორო შეფასებისა და სიხიდისი სიმართლის გაღმოცემისა?

მერე ვისგან და ვის მიმართ?

სირცხვილი. სირცხვილი! განა არ იცით ვისთან გაქვთ საქმე? ბბა თუ შეგიძლიანთ ერთი შავ წეოტილის ადმოჩენა ჩვენს ტუდენტებში? სცადეთ? სცადეთ? მიჰყევით თქვენს სიტყვებს თუ შეგიძლიანთ? შესცვალეთ ფაქტებით თუ შესაძლებელია ეს ობიექტიურად? ნუ დაფარავთ რაიმეს:

აქ დანკე გიცხადებთ, ჩვენ ბრალეფერს დავფარავთ. დრო ახლოვდება თქვენი საქმეების გამომზეურებისა, ფაქტები ალაპარაკდება თქვენს გმირობაზედ, ფაქტები იმეტყველებენ თქვენს სიწმიდეზედ. არ ვიტყვით ყველას სიწმიდეზედ, როგორადაც არ უნდა დავბორდეთ ერთმანეთს, ისე არ გავირიცხებით სიხიდისაგან, რომ წმინდა პიროვნებებს ჩირქი მოვცხოდ. ჩვენ კარგად ვიცნობთ ზოგიერთ თქვენგანს, როგორც კეთილ მობილ ახალგაზრდას, ვიცნობთ, როგორც ყოფილ მემარცხენეებსაც, რომელნიც პარტიაში წინეთ ყოველთვის მემარცხენე ფრთას ეკუთვნოდნენ. ვიცნობთ და მით უფრო ვწუხვართ, რომ თქვენ ხელს აწერთ საზიზღარ დოკუმენტს, რომლის სიცრუეს თვითონვე კარგად ხართ დარწმუნებულნი.

თქვენი ფრაზები ფრიად ფართოა, ზომ მოგვესენებათ ლოლაკის კეხონები, რამდენათაც ცნება ფართოა, იმდენათ იგი უშინაარსოა, კეთილ ინებეთ და მიეცით შინაარსი თქვენს უმინაარსო ლანძღვა გინებას, დაასახელეთ კონკრეტიული პიროვნებანი, გინ მთელი კოლექტივი, ოღონდ მოიყვანეთ საფუძვლები და ფაქტები. თუ ამას არ ასრულებთ, ხებას მივცემთ ჩვენს თავ სათანადო სიტელი დაგარქვათ.

მაგრამ წინდაწინვე ვიცით, რომ ვერაფერს დაამტკიცებთ, ვერაფერს გამოაქვეყნებთ, ოდგან არაფერი გაქვთ

და არც არაფერია გამოსაქვეყნებელი.

თქვენი ბრძოლის მეთოდი, ხომ ჭორების შეთხზვაა, ჭორების გავრცელებაა, ლანძღვა-გინებაა.

მაგრამ თავი დავანებოთ ამ გარემოებას, არსებითად განვიხილოდ ჩვენი ურთიერთობა.

ჩვენს ბრძოლას ერთი დიდი დაბრკოლება უშლის ხელს. ეს დაბრკოლებაა მემარჯვენე ფედერალისტების უსახეობა. პოლიტიკურ ბრძოლაში არ შეიძლება ებრძოლო მას, ვინც რამეს ამბობს, ნათქვამში არავითარი პლატფორმა არა სჩანს. არ შეიძლება ებრძოლო მას. ვინც იგინება და გარბის, ვისი ლექსიკონიდან ამოშლილია პოლიტიკური ფორმულები და მისი ადგილი დაკავებულია საზიზღარი ლანძღვა-გინებით.

მე 6 კონფერენციაზე მემარჯვენეებმა ვერაფერი სთქვეს მათი ტაქტიკის, მათი პოლიტიკის შესახებ, ბევრი ილაპარაკეს ინგლისის სიძლიერეზე, მაგრამ სულ არაფერი არ უთქვამთ საქართველოს პრობლემის გადაჭრელ ფაქტორებსა და მშრომელთა ინტერესების უზრუნველყოფაზედ.

კერძოდ ახალგაზრდებში და განსაკუთრებით სტუდენტებში, რომელნიც კანიკულების გამო ვერ დაესწრო კონფერენციას ან მათ გაძოსვლებს, საჭიროიყო მუშაობა და ორივე ძალის პოლიტიკური ფიზიოსომია გამოაძერწებინა. ამისათვის ჩვენ დავნიშნეთ შეერთებული კრება, ბოვიწვიეთ მემარჯვენე ამხანაგები მოხსენებებზე. არ მოვიდნენ, გავმართეთ საჯარო მოხსენება, დაველაპარაკენ ბოიკოტის ჩადენებზე, მაგრამ ვერ შესძლეს და იძულებული გახდნენ მოხსენების ძოსმენისა, ძიეცით თავისუფალი დრო და ორატორების თავისუფალი რიცხვი, გაიმეორეს ჩვეულებრივი ლანძღვა-გინება ან ბრალდება. ეს რომელი ეროვნების ბოელმა სტუდენტებმა? ეს ხომ ყველასათვის ამკარაა? ამას მემდეგ რა სინიდისით შეგიძლიათ დეზერტირები გვიწოდოთ? თან ნიშნავს დეზერტირობა? დეზერტიროობა ხომ ბრძოლის ველიდან გაქცევაა? ვინ გაურბის ბრძოლას, ჩვენ თუ თქვენ? თუ ომის ასპარეზიდან გაქცევის მნიშვნელობით იხმარეთ ეს სიტყვა, მიგვითითეთ, რომელი ფრონტიდან გავიქეცით დაწყებული 1918 დან და გთხოვეთ 1921 წლით?

სად არის თქვენში სამართლის ადგილების გამბედაობა? სად არის პოლიტიკური და ზნეობრივი სიწმისდე ამას შემდეგ?

ჩვენ სიხარულით გადავფურცლეთ თქვენი ბროშიურა, გვინდოდა, რომ გაგვეგო თქვენი პოლიტიკური კredo, თქვენი პოლიტიკური ფიზიონომია. მაგრამ რა დავინახეთ? არც ერთი სტრიქონი პოლიტიკური ფორმულისა, არც ერთი სიტყვა პოლიტიკური მიხაბრისა.

ჩვენ სიხარულით გადავიკითხეთ თქვენი პროკლამაცია, მაგრამ იგივეა რაც ბროშურა.

რას ნიშნავს ეს?

ეს ნიშნავს პოლიტიკური პარტიის გაბრწყნას, მის „სიკვდილს სიკვდილზეც უარეს, მის ზნეობრივ სიმდაბლეს.

ჩვენს ცხოვრებაში რადიკალური ცვლილება მოხდა. სახელმწიფოებრივი სტრუქტურა შეიცვალა. ახალი კონიუქტურა გადაიშალა ჩვენს წინაშე. ყოველივე ეს მოითხოვს მოვლენათა ღრმა ახლიხს, საერთაშორისო ძალთა შეფასებას, ამ ძალთა ურთიერთობას და მათ გავლენას ჩვენი ქვეყნის მიმართ, პრაქტიკულ პოლიტიკის გადასინჯვასა და სხვას. მაგრამ თურმე საქართველოში ყოფილა ისეთი „პოლიტიკური პარტია“, რომელიც ამ დიდ მოვლენას გენიტიური თვალსაზრისით კი არ შეაფასებს, არც დასახავს პოლიტიკურ ნიუანსებს, არც პრაგმატიულად გაამუქებს მოვლენებსა და ფაქტებს, არც თავის იდეოლოგიურ კონცეპციების ბიხედვით გამოიმუშავებს პრაქტიკულ პოლიტიკასა და ყარსდგება ხალხის წინაშე, არამედ გამოაცხობს პასკვილებს, იჩხავლებს საბარი ხმით ბორებს მოღვაწეობის ცენტრალურ იდეათ გაიხდის ლანძღვა-გინებას...

საბრალო ქართველი ხალხო, რას მოვესწარით? გმირები ვიყავით დავჩაჩანაკდით. ბრძოლაში პირდაპირობა და პატიოსნება გვიყვარდა—ქვეშმრომობასა და სიბუსთლეს შევეჩვიეთ. ხრდილნი და ამაყნი ვიყავით—ლანძღვა-გინება შევიძინეთ, სიამაყე დავკარგეთ. სიმართლისათვის სახელოვან სიკვდილს ვეგებებოდით — სიმართლის მახინჯებისათვის უინდისოდ ვცრუობთ, მამულისათვის დაღუპულთ პატივსა ვცემდით—წმიდა საფლავებს სპეკულიაციას „უშვრებით. დავგლახაკდით, დავგლახაკდით...

ხერ. ამაღლობელი.

ზუგდიდის მაზრის პარტიული კონფერენცია

26 იანვარს დილის ათ საათზე ქ. ზუგდიდში გაიხსნა მემარცხენე სოციალ-დემ. სარ. პარტიის სამაზრო კონფერენცია, რომელსაც დაესწრო 30-დის დელეგატი. კონფერენციამ ერთხმად ირჩია თავმჯდომარეთ დამსახურებული პარტიული მუშაკი და საზოგადო მოღვაწე ამხ. კალისტრატე კობახიძე, მდივნად არჩეულ იქმნა ამხ. ბალვა შენგელია. მცირე შესწორებებით მიღებულ იქმნა სამეულისაგან წარმოდგენილი წესრიგი. პირველად მოხსენება გააკეთა ძომენტზე მთავარი კომიტეტის წარმომადგენელმა ამხ. ეფრემ ჩახუნაშვილმა. აგრეთვე კონფერენციის სურვილის თანახმად ამხ. ჩახუნაშვილმა გააკეთა მოკლე ინფორმაცია ამხ. თედო ღლონტის მოსკოვში მოგზაურობის შესახებ. შემდეგ კონფერენციის წევრებმა მისცეს მრავალი შეკითხვები ამხ. ჩახუნაშვილს, რაზედაც უკანასკნელმა პასუხი გასცა. ბრთა გაცვლა-გამოცვლაში მომენტის შესახებ ძონაწილეობა ბიიღეს შემდეგმა ამხანაგებმა; მ. კაკულიამ, კ. კობახიძემ, ამხ. ელიავამ, ბ. სარეამ, შ. შენგელაიამ, გ. საჯაიამ, ა. ადამიამ, შ. ყადაღანია. ამხ. ცინცაძემ და სხვ. მორიგ საკითხთა მორის კონფერენციამ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია საორგანიზაციო საკითხს. სამეულის მოხსენების შემდეგ ამხანაგების წინადადებით მთავარ კომიტეტის რწმუნებულმა განმარტა საორგანიზაციო სქემა რომელიც პარტიის მთავარ ორგანოს ძიერ გაგზავნილია სამაზრო და საქალაქო კომიტეტებისადმი გამოტანილ იქმნა როგორც მოქენტის, ისე საორგანიზაციო სქემის შესახებ, რეზოლიუციები; რომელსაც ზუგდიდის სამაზრო კომიტეტი კონფერენციის ვრცელ ოქმებთან ერთად მოათავსებს პარტიის მთავარ ორგანოში. იყო დასმული საკითხი კანდიდატების დასახელებისა მაზრის სხვა და სხვა თემებში, რაც კონფერენციამ ღირსეულად შეასრულა. დასახელებულ იქმნა პასუხისმგებელნი და სახოგადოების თვალში დიდი ნდობით აღჭურვილნი ამხანაგები, რომელთა სიაც მოკლე დროში იქნება გამოქვეყნებული. ადგილობრივ პარტიული მუშაობის შესახებ, მოხსენება ყველასგან ერ ყოფილგაკეთებული დროის უქონლობის გამოუკვე ღამის 11 საათი იყო და დილის ათი საათიდან განუწყვეტლივ მუშაობაში ჩაბმულთ საშუალება არ ჰქონდათ ვრცელი ძოხსენების მოსმენისა; ბაზი ჰქონდა გასმული პარტიული მუშაობის ნაკლსა და დადებით მხარეებს მეტი სიფაქიზლითა და დაკვირვებით რამოდენიმე მოკლე დახასიათებაში. ამხ. მ. ცხაკაიას წინადადებით მიღებულ იქმნა წინადადება მთავარ კომიტეტისადმი მისასალმებელი დეპეშის გაგზავნისა, რომელშიც კონფერენცია ჰპირდება მთავარ კომიტეტს დიდი პარტიული იდეალებისათვის მუშაობის გაცხოველებას და პარტიულ უზენაეს ორგანოს—ყრილობის დადგენილებათა ცხოვრებაში გატარებას. არჩეულ იქმნა სამაზრო კომიტეტი 7 კაცისაგან შემდგარი და ორიც კანდიდატი, აგრეთვე სარევიზიო კომისია 5 კაცისაგან შედგარი. სია სამაზრო კომიტეტისა და სარევიზიო კომისიის წევრთა იქნება გამოქვეყნებული. კონფერენცია დაიხურა ინტერნაციონალის სიმღერით. საზოგადოთ უნდა ითქვას, რომ კონფერენციას ჰქონდა მეტად საქმიანი ხასიათი და ჩვენის აზრით მიზანშეწონილი იქნება პარტიულ მუშაობის გამოცოცხლების თვალსაზრისით თუ კი ასეთი კონფერენციები უფრო ხშირ-ხშირად იქნება მოწვეული. ასეთს კონფერენციებს ნიშვნელობა აქვს ორა მარტო ადგილობრივ პარტიულ ორგანიზაციებისათვის, არამედ პარტიის მთავარ კომიტეტის ნაყოფიერი მუშაობისათვისაც, რომელსაც საკმაო საშუალება ეძლევა შეისწავლოს თავისი ყოველ დღიურ ორგანიზაციული ზომები სინამდვილეში, პრაქტიკულად და მის მეხედვით მიჰმართოს საქმე ხელმძღვანელ საქმიანობისა.

დამსწრე.

ქართველ მუსლიმანების სულიერი ვითარება

საკითხი მე-26 თებერვრუყ-ი. სიტყვა თებერვრუყ-ი ნიშნავს უნაზლაურო ჩუქებას, უსასყიდლო ჩუქებას.

საკითხი მე-27. თე-ყჰამულ-ი, ესე იგი, ჩვეულებით დადასტურებული ფაქტიური მდგომარეობა; ორი-სამი პირის მიერ შემოღებული წესი არ მიიღება თე ყჰამულად, პრაკტიკულად. პრაკტიკა უნდა იყოს ყამიერი; მრავალ ხმარებული.

საკითხი მე-28. ფეკირ-ი. „სიტყვა ფეკირ-ი ნიშნავს არა „ნესაბი“-ს მქონეს; არა საკმარისი ქონების პატრონს. რომელსაც შერიეთის მიხედვით არ შეუძლია გამოიღოს კერძო საკუთრების წლიური ხარკი. და სიტყვა „ნესაბი“-ს მქონე, ნიშნავს არა ზედმეტი ქონებით კმაყოფილ პირს.

საკითხი მე-29. მერვემეთი მუსთეჰლექე. ნიშნავს უპირველ ფუტ შეკეთებას. ესე იგი, ბინისაგან გამოუყოფელ, გამოურიგებელ შეკეთებას. მაგალითად: შედებვა, კირით შელესვა და სხვა ასეთი გარეგნული შეკეთება.

საკითხი მე-30. მერვემეთი დეირი მუსთეჰლექე. ნიშნავს ისეთ შეკეთებას და მიშენებას, რომლის გამოყოფაა ბინისაგან არის შესაძლებელი.

საკითხი მე-31. ისთიბდალ-ი. ესე იგი ცვლა-მაგალითად: რომელიმე ვეკ-ფ-ის, რომელსამე საკუთრებაში გადაცვლა.

საკითხი მე-32. თესჯილ-ი ისთიბდალ-ი. მაგალითად: როდესაც ისთიბდალი არის ადრიცხული, უდავოა და მაშინ მსაჯულს გამოაქვს მისი დაურდვეულობის გარანტია;

ბახი მე-2.

შეეხება ვეკ-ფ-ის საკანონო ტერმინოლიგიას.

საკითხი მე-33. „ევკაფ-ფ-ი მეზბუტენ“ ნიშნავს: ოქმში შეტანილ ვეკფებს. რომლებიც პირდაპირ ხავეკფო სამინისტროს მმართველობაში იმყოფებიან.

ოქმში შეტანილი ვეკფები ორადაა დანაწილებული. პირველი ნაწილი ხელმწიფეების და მათი ნათესავების დავეკფული ვეკფები არის. ასენებული ვეკფების მბრუნველობა, მოურაობა სახელმწიფოს (სახალიფათოს. ხელისუფლებაზე არის შეპირებული. და ვეკფთა სამმართველოს მმართველს ეძლევა ექილობა ხელიფეების მიერ ხსენებული ვეკფების საბრუნველად.

სავეკფოს პირობითა მბრუნველად დადასტურებული პირის მემკვიდრეობა. შთამომ ვლობა რომ მოისპობა, ვეკ-ფ, გადადის სახელმწიფოს სავეკფო სალაროს მმართველობაში.

საკითხი მე-34. ევკაფი მოულჰეკე—ნიშნავს შემოერთებულ ვეკფებს. ესე იგი, სავეკფო სამინისტროს მმართველობაში მყოფი და საგანგებო მბრუნველის, მოურაეის ძიერ განსაგებული ვეკფები არის.

საითნი პირებისა და მეუმრების მიერ შეწირული ვეკფებივით.

საკითხი მე-36. ყჰევარიზი ვეკფი. ნიშნავს საშემთხვევო ვეკფს. ასე რომ დავეკფულის შემოსავლისა, რომელისამე სოფლის „მცხოვრებთა საშემთხვევოთა მისაწედენად განწესებული ვეკფები არის. მაგალითად: სამდე სოფლად გარდაცვალებულ დარიბთა დახამარებად, ანუ სნეულობისა და სისუატეს გამო შრომის ძალებს მოკლებულ პირთა მოსაგლელად. ან საკვებავად და ან ზოგიერთ სოფლების გზების შეკეთების ხარჯების გაწევისათვის დაწესებული ვეკფები არის.

საკითხი ხე-37. იჯაარეთეინ ი. ნიშნავს ორ იჯარიანობას, ორკეც ქირას ესე იგი, ქირაობა ნაღდათ და უვადოთა. ასეთი მარჩობლი, ორ იჯარიანი ფასით დაქირავებულ მუსეკვეფათსა და მუსთეღელ ლათს იჯაარეთეინლუ ევკაფი ეწოდება. (ორ იჯარიანი ვეკფი ეწოდება)

საკითხი მე-38. იჯაარეი ვაჰხიდელუ ევკაფი. ნიშნავს, ერთ იჯარიან ვეკფებს. ასე რომ, რომელიმე პირი თვის უფლებაში მყოფ რაიმე ქონებას, თვიურად, ანუ წლიურად მოკლე ვადით რომ გააქირავებს, ვეკფის მოურავის ძიერაც იმ გვარადვე, ისეთივე მოკლე ვადიანი იჯარით დაველკფული მუსეკვეფათი და მუსთეღელლათი გაიცემა.

საკითხი მე-39. მუკატეეჰე. ნიშნავს დავეკფულ ნაქერ მიწაზე, მესაკუთრეს [illegible] ბინ[illegible] [illegible] [illegible]ულ [illegible]ეთა საკუთრების [illegible]ულ წლიურ იჯარს. [illegible] [illegible]ზე შენებულ ქონების საიჯარო [illegible]

საკითხი მე-40. გედიგ-ი. ნიშნავს ხელსაწყოს, ინვენტარს.

საკითხი მე-41. დავეკფული [illegible]ების (ინვენტარების ერთ ნაწილს წესიერი ეწოდება და მეორე ნაწილს კი—უბარალო.

საკითხი მე-42. დავეკფულ გედიგები (ინვენტარ[illegible]) იმყოფება მეექვი მუქეორეთში (მეექაში) და მედიხი მუნევეერეში (მადიხაში) რომელებიც დავეკფულია მერიფებისა და სულტან მაჰმუდის ბიერ და სხვა კუთხეებში დავეკფულ ინვენტარებს, (გედიგებს) უბარალ[illegible] ეწოდება. ამ საკითხის შესახებ, უკან დაბრუნების პირობითა გათვისებულ ვეკფების საგანგებო ნაწილში კვლავ გვექნება განმარტება.

მამედ ახაშიძე.

(გაგრძელება იქნება).

ახალი ამბები

— **პროფკავშირთა კლუბი.** 9 თებერვალს მუშათა სასახლეში გაიხსნება პროფკავშირთა კლუბი.

— **სასურსათო გადასახადის აკრეფა.** სასურსათო გადასახადი აკრეფილია დამაკმაყოფილებლად ახალციხის, ახალქალაქის, თელავის, დუშეთის, სილნაღის და ბორჩალოს მაზრებში.

— **სახალხო ქონების გამგეთა ყრილობა** მიწათ-მოქმედების კომისარიატი 26 თებერვლისათვის იწვევს სახალხო ქონებათა გამგეებსა ყრილობას.

პარტიაში

დღეს საღ. 6 საათზე ცენტრალური კლუბის ახალგაზრდათა ოთახში დანიშნულია ახალგაზრდათა კავშირის სხდომა.

ინსტანციებს ვსთხოვთ ნუ დაიგვიანებენ.

დრ. ახალგაზრდათ კავშირის პრეზიდიუმი.

ნახული დ ფიქრები

ცა-ფირუზ ხმელეთ
ზურმუხტო
ჩემო სამშობლო
მზარეე...
აკაკი.

— ჩემო დიტო, როგორც გითხარით მართლა მოსაწონია თუ არა ქიზიყის ბუნება?!—შეეკითხე ქიზიყიდან ახლად დაბრუნებულს, ჩემს კარგ ნაცნობ პროფესორს, რომელიც ზაფხულის არდადეგებში ს. ქედელში იყო წასული ცოლშვილით საგარეოდ.

— ჩემო ეგნატე, ქიზიყის ბუნება მართლაც საუცხოო და თვალწარმტაცია, სამაგიეროდ ხალხი უპურმარილო, სტუმართმოყვარეობის გრძნობას მოკლებული და ძუნწი—გაუტანელი ყოფილა,—მოიგო ცოტა ხნის დაფიქრების შემდეგ პროფესორმა და თან თვალებში შემომაცქერდა, ვნახოთ რა შთაბეჭდილებას მოახდენს ეს ჩემი სიტყვები ქიზიყელ ადამიანზეო.

სწორედ გითხარი ასეთი [illegible] ბოელმა და სწორე დიაგნოზია გაული ჩამუ[illegible], მაგრამ თავი შეიკავე და თავ[illegible] ვუპასუხე—ჩემ[illegible] [illegible] [illegible]ბენება ეკვსი წელიწადია ქიზიყში ადარა [illegible] [illegible] [illegible]ების მსვლელობას არ დავკვირდებულვარ, მხოლოდ ამ ზაფხულს ვიყავ ქიზიყში ორი კვირით, მაგრამ უნდა მოგახსენოთ, რომ წინეთ ქიზიყელი გასთქმული იყო სტუმარ-თ მოყვარეობით, პურმარილიანობა—გულუხვობით და თუ ეხლა დაკვირვებული თვალი სულ წინადმდეგ მოვლენებს ჰხედავს ქიზიყში, ეს სულ ბოლო დროს მომხდარ მსოფლიო ეკონომიურ მიზეზების ბრალია და არა ქიზიყელის ძირითადი ხასიათის, რომელიც კლდესავით უდრეკელი და შეუცვლელი გამოვა ამ საბრალო ორომტრიალის და თავრეტ დამსხმელი, მსოფლიო ძასშტაბით წარმოებულ, ბრძოლა—ჭიდილისაგან.

ჩემო ეგნატე, მეც ვფიქრობ, რომ დოვლათ-ქონებით სავსე და მოყირ ჭებული ქიზიყი წინეთ სულ სხვა იქნებოდა, მაგრამ დღეს-დღეობით იმ დიადა და ვულ-გონების მომჭადოებელ ბუნებაში წიდაში ასეთ სამწუხაროო და დამადგენებელ ფაქტ-მოვლენებსა აქვსთ ადგილი.

— ეს არაფერი, წარმავალია,—შეძლებანათ თავისი ეკვიანურა თვალები დიტ[illegible]ამ,—დროს მოტანილს ეუეკსა და ლექვს დროვე წაიღებს, [illegible]ოგორც შენცა ფიქრობ, ბხოლოდ შენ ეს მითხარ[illegible], ამ მსოფლიო ქარტეხილმა რა კვალი დასტოვა ქიზიყელის მსოფლმხედველობაზე, როგორია მისი გულანდელი ეროვნული თვითშემეცნება, მისი პ[illegible]ლიტიკური მოწმადი, სიძპატია, მიდრეკილება?!..

— მაგალ. კარდინალურ და მნიშვნელოვან საკითხებზე საპასუხოდ ვგრძნობ, არა კმარა იმ ორი კვირის დაკვირვება, რა დროც მე ქიზიყში დავყავ, მაგრამ უნდა მოგახსენოთ თამამად, რომ ეხლა ქიზიყელი უფრო გამოფხიზლებული, გათვითცნობიერებული, პოლიტიკურ საკითხებში სადად ერკვევა, ეროვნულად გაჯანსაღებულია.

— მართლა?!!—სიამოვნების გრძნობით ათამაშებულ თვალებით შემაცქერდა დიტო.

— სწორედ მოგახსენოთ ქიზიყის კოხტა და ლამაზი ბუნება გაჭდენილია სიძუალვილით იმათადმი, რომელნიც კი რაიმე მიდრეკილებას იჩენენ ქიზიყელის ამ ეროვნულ გრძნობის აბუჩად აგდება, შელახვისას,—მიუგე მე.

— ძალიან სასიამოვნოა, მხოლოდ შენ ეს მითხარი, რატომ არა სჩანს ქიზიყის სოფლად ნასწავლი ახალგაზდობის მუშაობა.

— ეგ საკითხი ერთი მტკივნეული და ძრიელ სერიოზული-დამფიქრებელია —რამ დააქუცმაცა, რამ მოუდუნა ყოველივე ექტივობა, მოქმედების უნარი ქიზიყის ნასწავლ ახალთაობას ხალხის საკეთილდღეოდ. მე ამის პასუხს ეხლა, ჯერ ჯერობით ვერ მოგცემთ, მხოლოდ აღვნიშნავ, როგორც ფაქტს, რომ სალხის სამსახური, მისთვის თავგამოდება, მისის ჭირის ჭირად მიჩნევა და მტლად დადება მას, ნასწავლ ახალთაობას კუჭის, თავისი პირადი კეთილდღეობის სამსახურზე გაუცვლია, მას უკმეავს გუნდრუკს, რისთვისაც ხალხი მათ „კუჭისტებს“ უწოდებს სამართლიანად,

— კუჭისტებს?!—გაიკვირვა დიტომ...

— დიახ „კუჭისტებს“—ამ სახელწოდების შესაფერისი პარტიაც დაუარსებიათ, შემოშავებულ—ჩამოყალიბებულის წესდებით, რომლის წევრნიც მთელ დღეებს ღვინის სმა, ქეიფ, კუჭის სამსახურში ატარებენ.

— ეგ, რასაც ეხლა შენ ლაპარაკობ, ფაქტია თუ არაკი, ჩემო ეგნატე?

— არა თუ ფაქტი, წესდების შემდგენელთ ძა ძმობა-ამხანაგობის დამარსებელთ თავიც მოსწონთ ამ თავის მოქმედებით და ამაყად, ყოყლოჩინურად ჰგრძნობენ თავს. X.

[illegible]—საერედაქციო კოლეგია
გამომცემელი— მთავარი კომიტ[illegible]

დავკარგე პირადობა მოწმობა სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან მოცემული ედენა ბეგლარის ასული ქართველიშვილის სახელზე. გთხოვთ გადაუმებულად ჩასთვალოთ. 108.

დავკარგე მე, ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საექიმო ფაკულტეტის სტუდენტმა, ირაკლი ქურასპედიანმა პირადობის მოწმობა, რომელსაც გადუმებულად ვაცხადებ. 199.